

Statens vegvesen

Notat

Til:	Sekretariatet til Bymiljøpakken	Saksbehandler:	Åshild Slåttå Watn
Fra:	Statens vegvesen	Tlf saksbeh.	
Kopi til:	Rogaland fylkeskommune	Vår dato:	16.06.2021

Økonomisk status i Bymiljøpakken per 31.12.2021

Bakgrunn

Sett i lys av den eksterne gjennomgangen av Nord-Jærenpakken, har det vært ønskelig å legge fram en økonomisk status for Bymiljøpakken som inkluderer forpliktelsene som er overført fra Nord-Jærenpakken.

Prosess/arbeidsform

Arbeidet har foregått på samme måte som gjennomgangen av Nord-Jærenpakken. Siden vegvesenet har regnskapene fram til desember 2019, har det vært naturlig at vi har ledet arbeidet og satt sammen et helhetlig regnskap ut ifra det bidraget vi har fått fra fylkeskommunen og sekretariatet.

Bymiljøpakken

30. mars 2017 ble St.prp 47 (2016–2017) vedtatt i Stortinget. Denne ga hjemmel til nytt system for innkreving av bompenger og det ble satt krav om porteføljestyring av prosjektene i Bymiljøpakken.

På dette grunnlaget ble det forhandlet frem en Byvekstavtale mellom staten og lokale parter som trådte i kraft 1. juli 2017. Den hjemlet da utbetalinger av statlige midler i henhold til avtalen fra dette tidspunktet, mens innkrevingen av bompenger ikke ble iverksatt før 1. oktober 2018.

1. juli 2017 regnes som dato for avslutning av Nord-Jæren pakken og oppstart av Bymiljøpakken.

Forpliktelser overført Bymiljøpakken

Forpliktelser vil si bindinger som har oppstått i perioden frem til 30.06.2017, men som det ved avslutning av bompengeneinnkrevingen 30.09.2018 manglet finansiering for. Prosjekt under planlegging etter plan- og bygningsloven er ikke regnet som bindinger. Alle kostnader til planlegging f.o.m 1.7.17 er ført på Bymiljøpakken.

Den totale forpliktelsen overført Bymiljøpakken er 752 mill. 2020-kroner.

Inntekter i Bymiljøpakken

Tabell under er hentet fra siste utkast til handlingsprogrammet og viser inntektene til Bymiljøpakken:

Inntekter	mill 2021-kr
Statlig bidrag E39 Ålgård-Hove og E39 Sniene-Harestad	3 264
Statlig bidrag Bussveien (post 63)	5 351
Statlige midler til kollektiv-, gang- og sykkeltiltak (post 30)	2 862
Belønningsmidler (post 66)	2 693
Reduserte bompenger og bedre kollektivtilbud	1 712
Reduserte billettpriser til kollektivtrafikk	516
Tilskudd til fjerning av rushtidsavgift	516
Stasjons- og knutepunktutvikling (post 73)	227
Netto beregnede bompenginntekter 2020-2033*	10 824
Netto faktiske bompenginntekter 2018-2019	1 058
Fylkeskommunal mva-refusjon	1 719
Kommunal mva-refusjon	206
Alternativ finansiering	226
Sum inntekter	31 174

*Faktiske inntekter og konstruertes i 2020

Om inntektene

Stat

Tidsperioden de ulike inntektene skal utbetales innenfor, er forskjellig fra post til post og kan endres ved en reforhandling av Byvekstavtalen.

Post 30 Statlige bidrag E39 Ålgård-Hove og E39 Sniene-Harestad følger prosjektene og den til enhver tid gjeldende NTP.

Post 63 Statlig bidrag til Bussveien gjelder fra 1. juli 2017 og følger prosjektet sin framdrift.

Post 30 Statlige midler til kollektiv-, – gang- og sykkeltilbud gjelder fra 2018 og frem til 2029. I forslag til statsbudsjett 2020 er det åpnet for økt fleksibilitet for bruk av post 30-midler på fylkeskommunalt og kommunalt ansvarsområde innenfor byvekstavtalen. Midlene kan også brukes til kommunale og fylkeskommunale gange-, –sykkel- og kollektivtiltak. Det er forutsatt at bruken blir avgrenset til investeringer, og at en slik prioritering blir vurdert som mer kostnadseffektiv/samfunnsøkonomisk lønnsom, eller øker måloppnåelsen i avtalen sammenlignet med riksveitiltak.

Post 66 Belønningsmidler gjelder til og med 2029 og inkluderer midler utbetalt i 2018 og 2019. Belønningsmidlene skal bidra til bedre framkommelighet, miljø og helse i storbyområdene ved å dempe veksten i personbiltransport og øke antallet kollektivreiser. Midlene skal brukes i tråd med det overordnede målet i byvekstavtalen og er av styringsgruppen besluttet å gå til drift av kollektivtransport.

De øvrige post 66 postene gjelder i perioden 2020–2029.

Post 66 Reduserte bompenger skal benyttes til å rekvirere mindre bompenger til fylkeskommunale prosjekter enn forutsatt.

Post 66 Bedre kollektivtilbud kan benyttes til økt satsing på kollektivprioriterende infrastrukturtiltak og elektrifisering av bussflåten, samt øke ruteproduksjonen. I Bymiljøpakken er det bestemt at midlene skal benyttes til økt ruteproduksjon og det er inngått avtaler med driftsoperatør i henhold til beløpet som er avsatt frem til og med 2029.

Post 66 Reduserte billettpriser til kollektivtrafikk brukes i henhold til vedtak i Styringsgruppen og fylkestinget. Midlene brukes til reduserte billettpriser i henhold til fylkestingets vedtak i sak FT sak 06/20, samt utvidelse av takstsamarbeidet og utvikling av app for plassbestilling på hurtigbåt.

Post 66 Tilskudd til fjerning av rushtidsavgift skal benyttes som Reduserte bompenger. I 2020 er midlene brukt til å redusere bompengetrykket på samme måte som Reduserte bompenger.

Post 73 skal benyttes til stasjons- og knutepunkttiltak og følger fremdriften til prosjektene.

De statlige tilskuddene i tabellen beløper seg totalt til omlag 17 mrd.

Bompengeinntekter

Innkrevingsperioden for bompenger er fra 1.10.2018 til 30.09.2033. Det er beregnet en forventet nettoinntekt på 11,8 mrd. 2021 kr.

Mva-refusjon

Mva- refusjon fra fylkeskommunen og kommunen er estimert til om lag 1,9 mrd. 2021-kr, og beregnes etter faktisk medgåtte kostnader i perioden 01.07.2017 til 30.09.33.

Annen finansiering

Det beregnet at det er potensiale i enkelte prosjekt for å hente inn finansiering gjennom utbyggingsavtaler.

Utgifter i Bymiljøpakken

I henhold til St.prp 47 (2016–2017) skal gjennomføringen av Bymiljøpakken skje gjennom porteføljestyring. Utgangspunktet for porteføljen er vist i proposisjonen og nedfelt i Byvekstavtalen signert 20.08.2020 av statsråd Knut Arild Hareide.

I forbindelse med prosessen med å ta inn 2000 mill. kr i generell effektivisering av prosjektene iht. Byvekstavtalen for 2019–2029, samt dekke inn foreløpig kjente forpliktelser fra Nord-Jærenpakken på 478 mill. kr, ble porteføljen sist justert 16.12.2020. Se tabell under.

Portefølje

Prioritering	Kostnader	mill 2021-kr
1	Drift Kollektiv ²	3 397
2	Sykkelstamvegen ³	1 432
3	Bussveien Korridor 1-4 ²	10 850
4	SUS/UIS-Diagonalen-Jättå ²	421
5	TKV rv. 509 Sør-Tjora-Kontinentalveien	676
6	Programområde sykkel	1 072
7	Programområde gange, miljø og trafikksikkerhetstiltak	1 072
8	Programområde kollektiv + øvrige kollektivtiltak ⁴	1 931
9	TKV rv. 509 Kontinentalveien - Sundekrossen ²	239
10	TKV fv. 409 ²	387
11	Kryss E39 Bråstein	72
12	E39 Osli-Hove	576
13	E39 Smiene - Harestad	3 286
13(2)	Kulvert - Tasta - Smiene-Harestad (nærmiljøtiltak, sykkel og gange)	411
14	Fv. 505 Foss Eikeland - Bråstein ²	754
15	Rv. 44 krysstiltak Stangeland ³	206
16	Planlegging Sandnes øst	45
17	E39 Ålgård-Osli	3 143
17(2)	Kulvert - E39 Ålgård-Osli (nærmiljøtiltak, sykkel, gange, jordvern)	257
	TKV rv. 509 Sømmevågen - Sola skole	200
	Bomstasjoner 38 STK	135
	Drift sekretariat	132
	Kostnadsoverskridelser Nord-Jærenpakka ¹	478
	Ikke fordelte kostnader	4
Sum kostnader		31 174

¹ Det er en pågående prosess å finne nøyaktig kostnadsoverskridelser fra Nord-Jærenpakka

² Prosjektene som Rogaland fylkeskommune vurderer. Det er potensialet som ble sendt til departementet som vises i tabellen

³ Prosjekter som Statens vegvesen fremdeles vurderer

⁴ Gjenstående gang og sykkelprosjekter i Nord-Jærenpakka forutsettes behandlet innenfor programområdene sykkel og gange. G/S Ølberg-Vigdel prioriteres med oppstart bygging i 2021

I forbindelse med den økonomiske gjennomgangen har man sett at det er et behov for å knytte porteføljeoversikten bedre opp mot inntektssiden. Som beskrevet i avsnittet om inntekter, har de ulike inntekstpostene ulike formål og dette må tas hensyn til ved styring av porteføljen.

Figuren under viser hvilke inntektsposter som kan finansieres av de ulike utgiftspostene:

Kostnader	Statlig bidrag i Bymiljøpakken										
	Bompenger	Bevilgning		Tilskudd				Post 63	post 73	mva-refusjon	
		Post 30	post 30/66	Belønnings midler	Reduserte bompenger	Post 66	Post 66				
0 Bomstasjoner	221										
1 Drift kollektiv	3 478										
2 E39 Sykkeltamvegen	1 436										
3 Bussveien Korridor 1+2	10 240										
4 SUS/UIS-Diagonalen-Jåtta	415										
5 TKV (rv. + fr.)	1 434										
6 Programområde sykkel	1 159										
7 Programområde gange, miljø- og TS	1 159										
8 Programområde kollektiv + øvrige kollektivinfrastrukturprosjekt	2 087										
9 Bussveien korridor 3+4	1 056										
12 E39 Ålgård-Hove	3 920										
13 E39 Smiene-Harestad	3 533										
14 Fv. 505 Foss Eikeland -E39 Bråstein	828										
15 E39/rv.44 kryssløstak/veitvidelse Stangeland	221										
16 Planlegging Sandnes øst	55										
Binding frå Nord-Jærenpakken	753										

*Alternativ finansiering og Reduserte Bompenger/Tilskudd fjerning av rushtidsavgift er ikke fordelt

Totalt påløpt i Bymiljøpakken pr 31.12.2020

Bymiljøpakken, rekneskap til 31.12.2020 (2020-kr), inkl. bindingar frå NJP							
Prosjektportefølje	Bom	Fylke	Post 63	Post 66 reduksjon bom	Post 66, rushtid	Stat	Totalt
Rekneskap pr 31.12.2020 (mill 2020-kr)							
Bomstasjoner	91	21	0	0	0	0	112
E39 Sykkeltamvegen	5	1				383	389
Bussveien Korridor 1+2	182	106	233	79	16	-5	611
SUS/UIS-Diagonalen-Jåtta	7	1	0	3	2	0	13
TKV	218	-6	0	0	0	16	228
Programområde sykkel	45	17	0	1	8	0	72
Programområde gange, miljø- og TS	32	15	0	0	2	0	49
Programområde kollektiv + øvrige kollektivinfrastrukturprosjekt	0	0				43	43
Programområde, fv. 509 Oalsgata	17	1	0	0	0		18
Programområde, fv. 411 Dusavikveien	3	-1	0	0	0		2
Bussveien korridor 3+4	19	-79	137	0	1	0	78
E39 Ålgård-Hove		0				47	47
E39 Smiene-Harestad						24	24
Fv. 505 Foss Eikeland -E39 Bråstein	9	-5	0	0	0		5
Prosjekt vidareført i Bymiljøpakken (ingen binding)	59	36				0	94
Binding frå Nord-Jærenpakken	660	3	0	0	21	588	1 272
Planlegging	11	-1	0	0	0		9
Totalt	1 357	110	370	83	50	1 097	3 067

Byvekstavtale, 19. desember 2019	
Tabell 1, Prosjektportefølje Bymiljøpakken	
	Kostnader (mill. 2020-kr)
Bomstasjoner	221
Drift kollektiv	3 478
E39 Sykkeltamvegen	1 436
Bussveien Korridor 1+2	10 240
SUS/UIS-Diagonalen-Jåtta	415
TKV rv. 509 Sola skole - Kontintalveien	758
Programområde sykkel	1 159
Programområde gange, miljø- og TS	1 159
Programområde kollektiv + øvrige kollektivinfrastrukturprosjekt	2 087
Bussveien korridor 3+4	1 056
TKV rv 509 Kontinentalveien - Sundekrossen	258
TKV fv. 409 ekskl. Bussveien	418
E39 Ålgård-Hove	3 920
E39 Smiene-Harestad	3 533
Fv. 505 Foss Eikeland -E39 Bråstein	828
E39/rv.44 kryssløstak/veitvidelse Stangeland	221
Totalt	31 242

Det er totalt påløpt 3 067 mill. kr i pakken per 31.12.2020. Av 1 357 mill. kr bompenger er 660 mill.kr brukt til forpliktelser fra Nord-Jærenpakken.

For ytterligere detaljer se vedlegg 1.

Bussveien

I arbeidet med økonomisk gjennomgang var det nødvendig å sette noen forutsetninger for å fordele kostnader mellom Nord-Jærenpakken og Bymiljøpakken. Disse er:

- alle strekninger som hadde byggestart før 1.7.2017 er regnet som forpliktelser fra Nord-Jæren pakken. Fv. 44 Vaulen (Breidablikkveien – Stasjonsveien) er den som har strukket seg lengst ut i tid og hvor det påløper kostnader ut 2021 på grunn av erstatning/grunnerverv.
- All planlegging som er utført på delstrekninger tilhørende Bymiljøpakken før 1.7.2017 er inkludert i Nord-Jæren-pakken. Dette utgjør 196 mill. kr.

I perioden frem til juni 2018 ble det åpnet seks delstrekninger av Bussveien som alle hadde byggestart før juli 2017. Det er totalt brukt 925 mill. kr på disse strekningene i Nord-Jæren pakken.

I beregnet de tidligere nevnte plankostnadene på 196 mill. kr er det brukt 1121 mill. kr på Bussveien i Nord-Jæren pakke hvorav 423 mill. kr er statlige midler og mva. kompensasjon.

Per 31.12.2020 er det brukt 690 mill. kr til Bussveien, hvorav 221 mill. kr til planlegging, i Bymiljøpakken.

Transportkorridor vest

Dette er også en strekning som det har påløpt kostnader på både i Nord-Jæren pakken og Bymiljøpakken. De samme forutsetningen som for Bussveien er lagt til grunn.

I Nord-Jærenpakken er det påløpt 128 mill. 2020-kr til planlegging, arkeologiske utgravinger og grunnerverv. Inkludert det som er brukt i Bymiljøpakken er det per 31.12.2020 påløpt 184 mill. 2020-kr hvorav 130 mill. på riksveg,

Byggingen av Sømmevågen-Sola skole ble forskuttert av fylkeskommunen og skal tilbakebetales med bompenger. Per 31.12.2020 er det påløpt 170 mill. 2020-kr. Det er gjenstående binding på 21 mill. kr som påløper i 2021.

I tillegg er det i statsbudsjett for 2021 gitt tillatelse til oppstart for strekningen Sør-Tjora – Kontinentalveien.

Programområdene

Bymiljøpakken har satt av hhv. 1072 mill. 2021 kr til programområde Sykkel og programområde Gange, miljø og trafikksikkerhetstiltak, samt 1931 mill. 2021-kr til Kollektiv + øvrige kollektivtiltak. Dette er en relativt liten del av pakken totalt sett (4 mrd. av 31 mrd.), men beløpet er fordelt på et stort antall prosjekt. I utkast til handlingsprogram for 2022–2025 er det 69 prosjekt fordelt med 20 på sykkel, 24 på gange, 14 på TS og 11 på kollektiv. Det er stor variasjon i størrelse på prosjektene, fra 0,1 mill.kr til snaut 500 mill.kr.

Det er særlig sju prosjekt som utpeker seg med en relativt høy total kostnad i forhold til de øvrige. Det er fv. 334 Oalsgata, fv. 4584 Dusavikveien, Torvmyrveien, Ølberg/Vigdel, Sandvikveien og E39 Trafikkstyring. Disse bør vurderes satt som egne linjer i porteføljen.

Finansieringskildene til programområdene kan være bompenger, mva. refusjon (fylke og kommunal), samt programområdemidler fra post 30, evt. overført som tilskudd på post 66 til prosjekt på fylkes- eller kommunal vei.

Vedlegg 1: Detaljert prosjektoversikt